

Oppilashuolto VIP 24.9.2019

Yhteisöllistä työtä ja yksilöllistä tukea

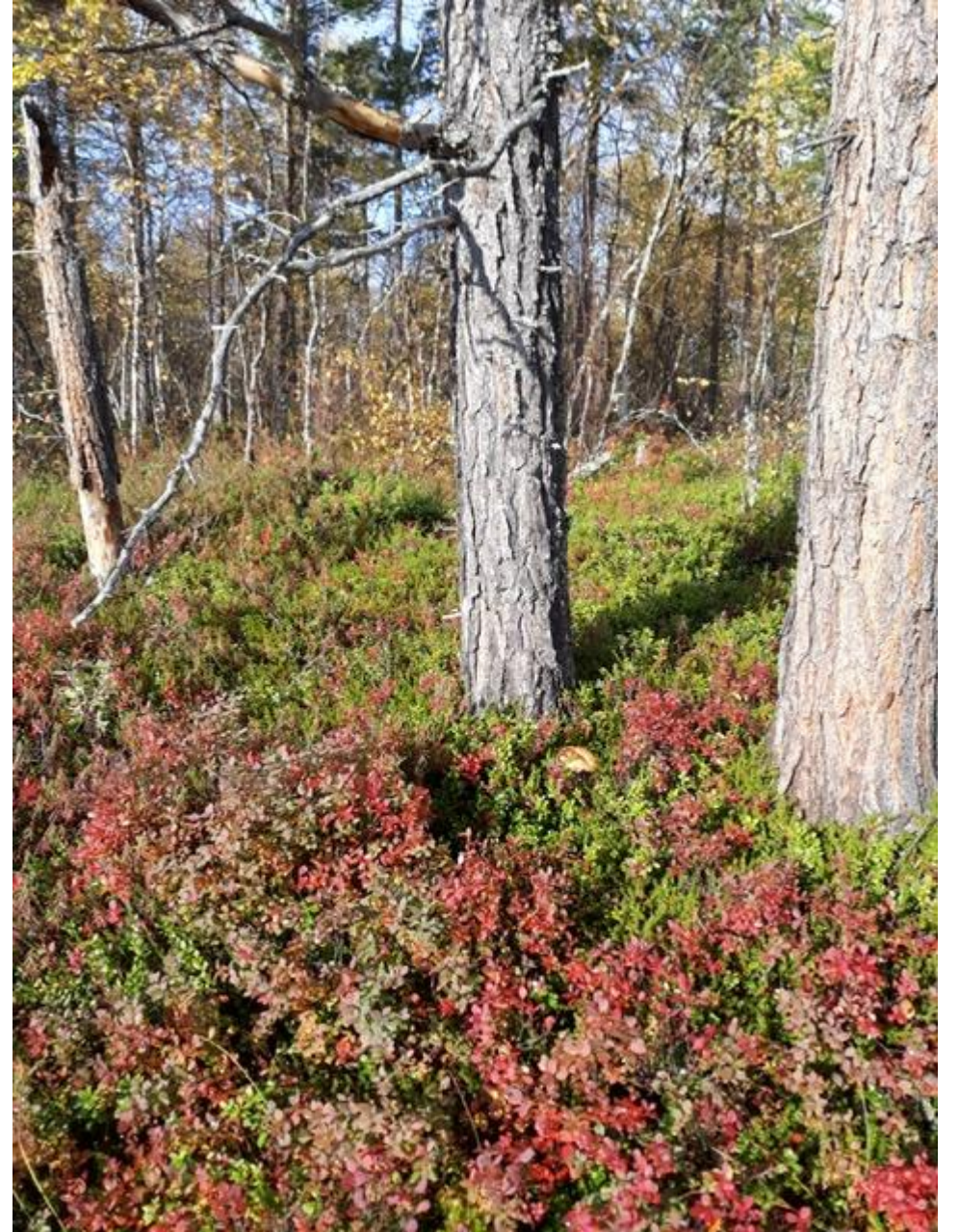
Anu Holappa, oppilastuen päällikkö
Johanna Pulkkinen, apulaisrehtori

Aamunavaus

Keskustele vierustoverisi kanssa:

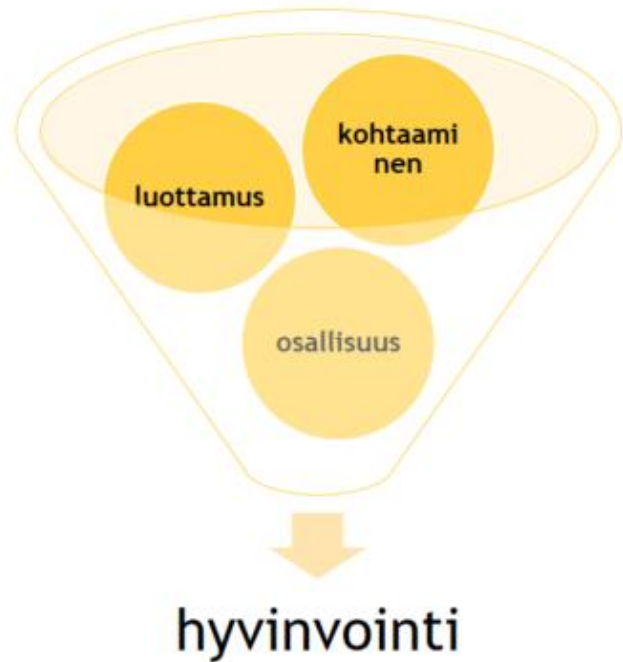
”Kuka olen ja mistä tulen? Mitkä ovat kokemukseni päivän aiheesta? Mitkä ovat odotukseni koulutusta kohtaan?”

Klo 9.30-10.30 Oppilaan ja
huoltajan osallisuus
oppilashuollossa

Lapsi- ja nuorilähtöisyys oppilashuollon palveluissa

”Kyky kiintyä on suuri inhimillinen voimavara. Sen avulla lapset saavat ratkaisevaa kehityksen, toiminnan ja oppimisen tukea heistä kiinnostuneilta ja luotettavilta aikuisilta.

Keskeistä on, että aikuiset iloitsevat lapsista ja heidän kanssaan olemisesta, ovat heille läsnä, näkevät ja kuulevat heitä, tarvittaessa tyyntyttävät, tarvittaessa rohkaisevat.

Parhaassa tilanteessa näitä aikuisia on kaikissa lapsen kasvun ja kehityksen ympäristöissä, joista koulu on kodin lisäksi tärkein.”

Jukka Mäkelä kirjassa Kohtaaminen keskiössä : Lapsi- ja nuorilähtöisyys opiskeluhuollon palveluissa, 2019

Holappa Pulkkinen, 2019

Mitä näemme? Miten toimimme?

Kiire ja suorituspainet uuvuttavat lapsia ja nuoria – asiantuntijat penäävät lisää lepoa ja vaatimusten vähentämistä

Kyynistä suhtautumista kouluun on havaittavissa alakoululaisilla ja lukiolaisten stressi on entisestään pahentunut. Uupumus uhkaa erityisesti tunnollisia lapsia ja nuoria.

TS 11/2018

- ”On tärkeämpää kasvattaa lapsesta hyvä ihminen kuin hyvä oppilas. Lapsen on saatava tuntea, että hän riittää aina. Kaikkien on ymmärrettävä että seiskan todistus ei tarkoita seiskan lasta. Hänen pitää saada olla hyvä ja rakas sellaisena kuin hän on.” Kari Uusikylä
- Lapsille luodaan yhä nuorempina yhä kovempia suorituspaineita. Lapset oppivat, että pärjätäkseen pitäisi olla paitsi hyvä, myös mieluiten parempi kuin muut.
- Kun kehuu keskinkertaiseksi leimattua, voi muuttaa tämän koko elämän. Professori Kari Uusikylä

- <https://www.youtube.com/watch?v=G0e9US89IXU>

Lasten ja nuorten kokemuksia ja toiveita koulun henkilökunnalle

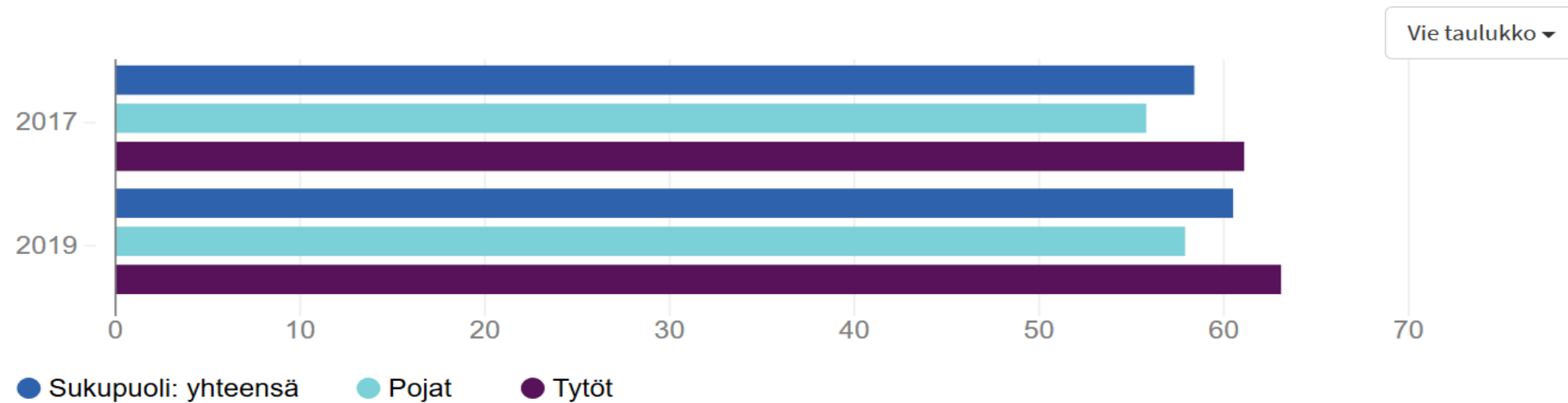

Kouluterveyskysely 2019

Indikaattori: Pitää koulunkäynnistä, %

Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka kertovat, että he pitävät koulunkäynnistä.

Pohjois-Suomen AVI, Perusopetus 8. ja 9. lk

Tee oma työsi (läpi)näkyväksi

”Mä en jaksakaan enää tätä. Toivoin, että joku huomais tän ja hankkis meille apua.”

”Kenelle ja missä tällaisista asioista voi puhua?”

”Mihin mut sitten viedään, jos kerron? Haluan päättää itse asioistani.”

*Kohtaaminen keskiössä : Lapsi- ja nuorilähtöisyys
opiskeluhoollon palveluissa, 2019, Pajamäki,*

VÄLTERI

Madalla kynnystä hakea apua

”Mä pelkään, että mä vien paikan joltain muulta, joka tarvis tätä paljon enemmän”

”En haluu, että äiti joutuu kärsimään, mutta en tiedä mitä tehdä”

”Mun kaverit voi nähdä, et meen hakee apua ja sit leimaudun”

Kohtaaminen keskiössä : Lapsi- ja nuorilähtöisyys opiskeluhuollon palveluissa, 2019, Pajamäki, T.

VALTERI

Kohtaa kiireettä ja välitä lämpöä

Ihana kun tänne saa puhua
rauhassa eikä tarvi kiirehtiä.”

Pahinta oli kun se sanoi,
että ei mulla nyt ole
mitään taikajuomaa sun
olon parantamiseksi.”

*Kohtaaminen keskiössä : Lapsi- ja nuorilähtöisyys
opiskeluhuollon palveluissa, 2019 Pajamäki, T.*

VALTERI

Lapset ja nuoret hyötyvät joustavuudesta

”Siihen seuraavaan tapaamiseen on ihan liian pitkä aika.”

”Olis paras, jos voisi helposti perua ajan silloin, kun ei vaan pysty puhumaan mitään.”

”Mä pelkään, että en kestä kahta kuukautta ilman mitään tukea.”

Kohtaaminen keskiössä : Lapsi- ja nuorilähtöisyys opiskeluhuollon palveluissa, 2019 Pajamäki, T.

Huomioi yksilöllisyys kohtaamisen tavoissa

”Oon nyt käynyt siellä joku vuoden. En mä sille oo mitään sanonut tästä, kun se on niin vaivaannuttavaa.”

”Terkka onneksi ymmärsi, etten pystynyt just silloin puhumaan eikä pakottanut mua”

*Kohtaaminen keskiössä : Lapsi- ja nuorilähtöisyys
opiskeluhuollon palveluissa, 2019 Pajamäki, T.*

VALTERI

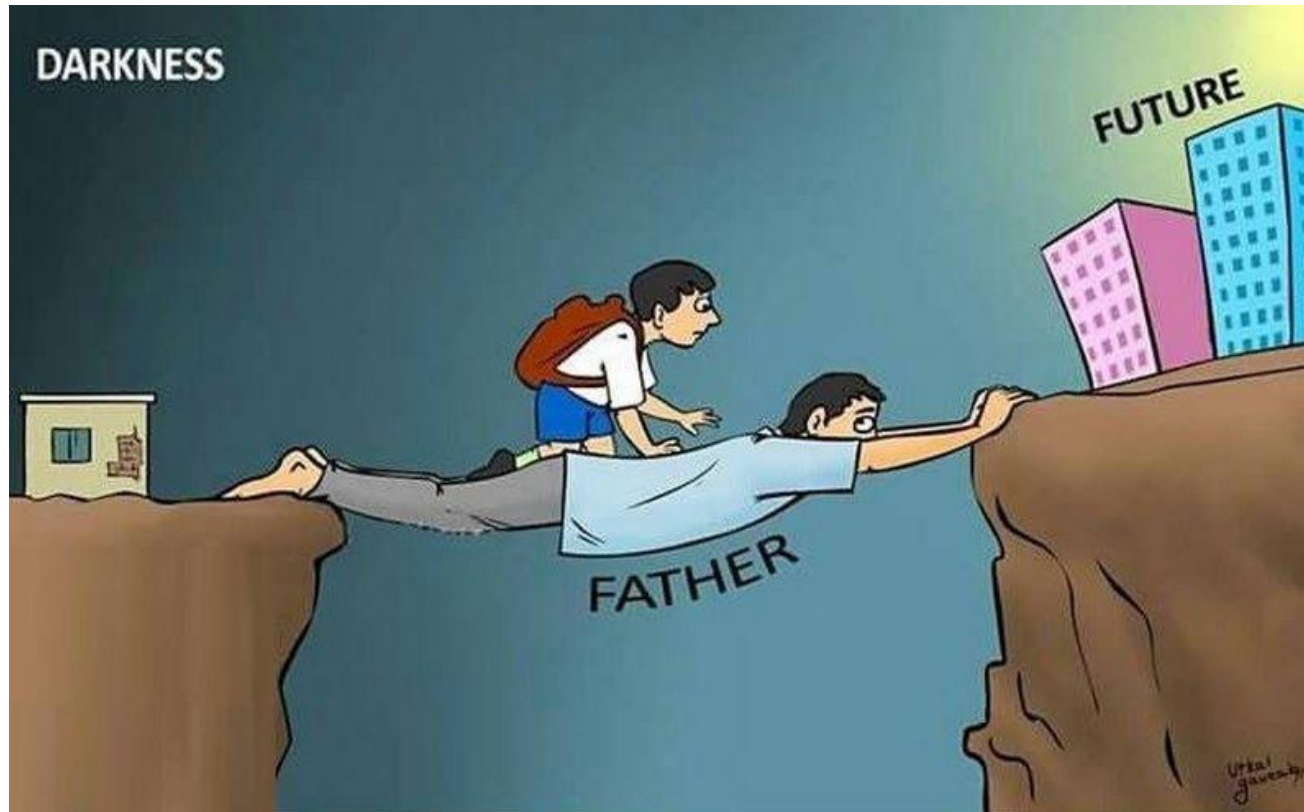
Oppilas- ja opiskelijahuoltolain arviointituloksista nousi esiin opiskeluhuollon kehittämiskohteiksi seuraavat asiat: 1/2

- Yhteisöllisen opiskeluhuollon täsmällisempi tavoitteellistaminen
- Opiskeluhuoltorekistereiden yhtenevyyden ja selkeiden käytänteiden parantaminen
- Riittävien resurssien turvaaminen opiskeluhuoltotyölle
- Opinto-ohjaajan roolin selkeyttäminen opiskeluhuollossa
- Yhteisen hyvän ja välittävän, puuttuvan ilmapiirin luominen kouluihin ja oppilaitoksiin
- Huoltajien, oppilaiden ja opiskelijoiden sekä koko kouluyhteisön henkilöstön osallisuuden terävöittäminen yhteisöllisessä opiskeluhuollossa
- Rohkeuden ja uskalluksen vahvistaminen varhaiseen puuttumiseen
- Tiedottamisen ja sähköisten opiskeluhuoltopalveluiden tehostaminen
- Opiskeluhuoltohenkilöstön roolin selkeyttäminen yhteisöllisessä opiskeluhuoltotyössä
- Lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden äänen tehokkaampi kuuleminen
- Yhteisen hyvän ja välittävän, puuttuvan ilmapiirin luominen kouluihin ja oppilaitoksiin
- Huoltajien, oppilaiden ja opiskelijoiden sekä koko kouluyhteisön henkilöstön osallisuuden terävöittäminen yhteisöllisessä opiskeluhuollossa

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain arviointituloksista nousi esiin opiskeluhuollon kehittämiskohteiksi seuraavat asiat: 2/2

- Rohkeuden ja uskalluksen vahvistaminen varhaiseen puuttumiseen
- Tiedottamisen ja sähköisten opiskeluhuoltopalveluiden tehostaminen
- Opiskeluhuoltohenkilöstön roolin selkeyttäminen yhteisöllisessä opiskeluhuoltotyössä
- Lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden äänen tehokkaampi kuuleminen
- Yksilökohtaisten opiskeluhuoltopalveluiden, erityisesti psykologi- ja lääkäripalveluiden, saatavuuden turvaaminen
- Opiskeluhuolto- ja tietosuojasäädösten sekä lakitietoisuuden lisääminen esiopetusyksiköiden, koulujen ja oppilaitosten henkilökunnan keskuudessa
- Opiskeluhuollon omavalvonnan, seurannan ja arvioinnin tehostaminen sekä arvioinneista saatavan tiedon tehokkaampi hyödyntäminen
- Koulujen ja oppilaitosten yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön vahvistaminen
- Opiskeluhuollon painopisteen siirtäminen entistä vahvemmin ennaltaehkäisevään toimintaan korjaavista toimenpiteistä
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolain toimeenpanon arviointi esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa, Karvi 4:2018

Vanhempien barometri 2018/ Vanhempainliitto

<https://vanhempainliitto.fi/artikkelit/barometri/> VALTERI

Opiskelijan ja huoltajan asemasta

- Opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajiensa kanssa.
- Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä itseään koskevissa ratkaisuissa
 - Ikä, kehitystaso ja muut henkilökohtaiset edellytykset huomioiden
- Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja.
- Peruopetuslaki (kodin ja koulun yhteistyö) ja opiskeluhoitolaki molemmat turvaavat ja velvoittavat

VALTERI

Kodin ja koulun yhteistyö

Vanhempien luottamus kouluun ja opettajiin on vahvaa. Enemmistö vanhemmista kokee, että koulu kannustaa heitä pitämään yhteyttä kouluun. Alle kolmannes kokee, että vanhempainilloissa on aikaa vanhempien keskinäiselle tutustumiselle.

Koulu viestii vanhemmille, että se pitää kodin ja koulun yhteistyötä tärkeänä

	%	%
Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	86	83
Täysin tai jokseenkin eri mieltä	12	15
En osaa sanoa	2	2

Vanhempainilloissa käytetään aikaa siihen, että vanhemmat tutustuvat toisiinsa

	%	%
Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	31	31
Täysin tai jokseenkin eri mieltä	62	62
En osaa sanoa	7	6

Rehtori osoittaa toiminnallaan, että vanhemmat ovat koululle tärkeä yhteistyökumppani

	%	%
Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	70	69
Täysin tai jokseenkin eri mieltä	24	25
En osaa sanoa	6	6

Alakoulun vanhemmat
Yläkoulun vanhemmat

Koulu kannustaa vanhempia pitämään yhteyttä kouluun

	%	%
Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	78	74
Täysin tai jokseenkin eri mieltä	19	22
En osaa sanoa	3	2

Koulu kannustaa vanhempia vierailemaan koulupäivän aikana

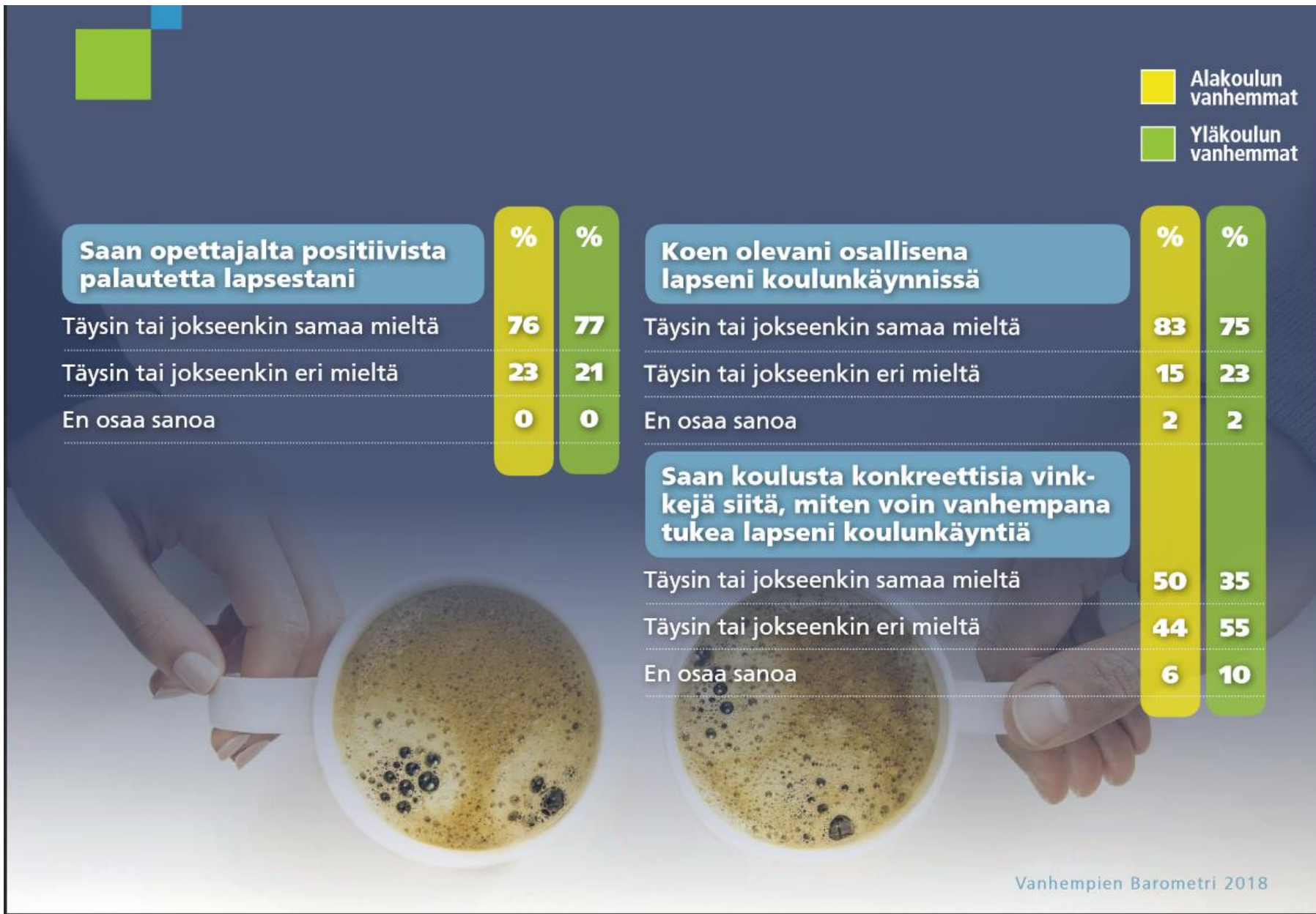
Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	32	22
Täysin tai jokseenkin eri mieltä	58	65
En osaa sanoa	10	13

Koulu kuuntelee vanhempien mielipiteitä ja suhtautuu avoimesti vanhempien kehittämissuhteisiin

	%	%
Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	54	47
Täysin tai jokseenkin eri mieltä	26	28
En osaa sanoa	20	24

Saan opettajalta riittävästi tietoa lapseni koulunkäynnistä

Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	71	66
Täysin tai jokseenkin eri mieltä	29	33
En osaa sanoa	0	0

Oppilashuolto ja oppimisen tuki

Miten hyvin tunnet seuraavia koulun oppilaille tarjoamia tuen muotoja?

Alakoulun vanhemmat
Yläkoulun vanhemmat

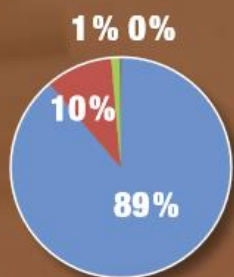
	%	%		%	%
Kouluterveydenhoitaja			Koulukuraattori		
Erittäin tai melko hyvin	84	84	Erittäin tai melko hyvin	46	56
Erittäin tai melko huonosti	15	15	Erittäin tai melko huonosti	44	37
En lainkaan	1	1	En lainkaan	11	7
Koululääkäri			Koulupsykologi		
Erittäin tai melko hyvin	58	57	Erittäin tai melko hyvin	40	46
Erittäin tai melko huonosti	36	37	Erittäin tai melko huonosti	47	43
En lainkaan	6	7	En lainkaan	14	10

Vanhempien Barometri 2018

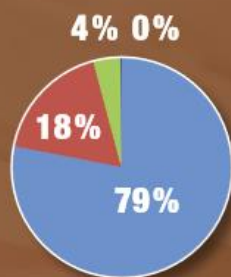
Vanhemmat koulunkäynnin tukena

Valtaosa vanhemmista keskustelee lapsen kanssa kouluun liittyvistä aiheista päivittäin. Vanhempien avovastausten mukaan vanhempien tuen voi tiivistää neljään Koohon: kannustus, kysely, kuuntelu ja keskustelu.

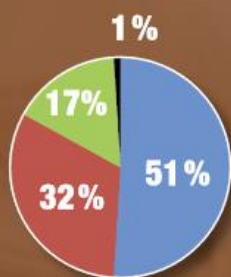
Miten vanhempana olet mukana lapsesi koulunkäynnissä?

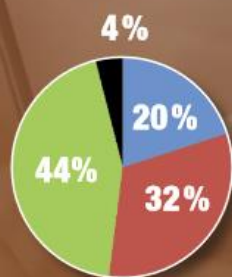
Alakoulu

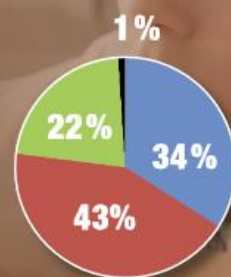
Yläkoulu

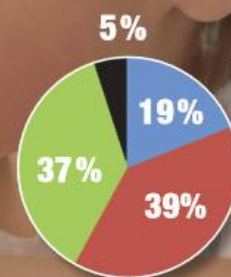
Alakoulu

Yläkoulu

Alakoulu

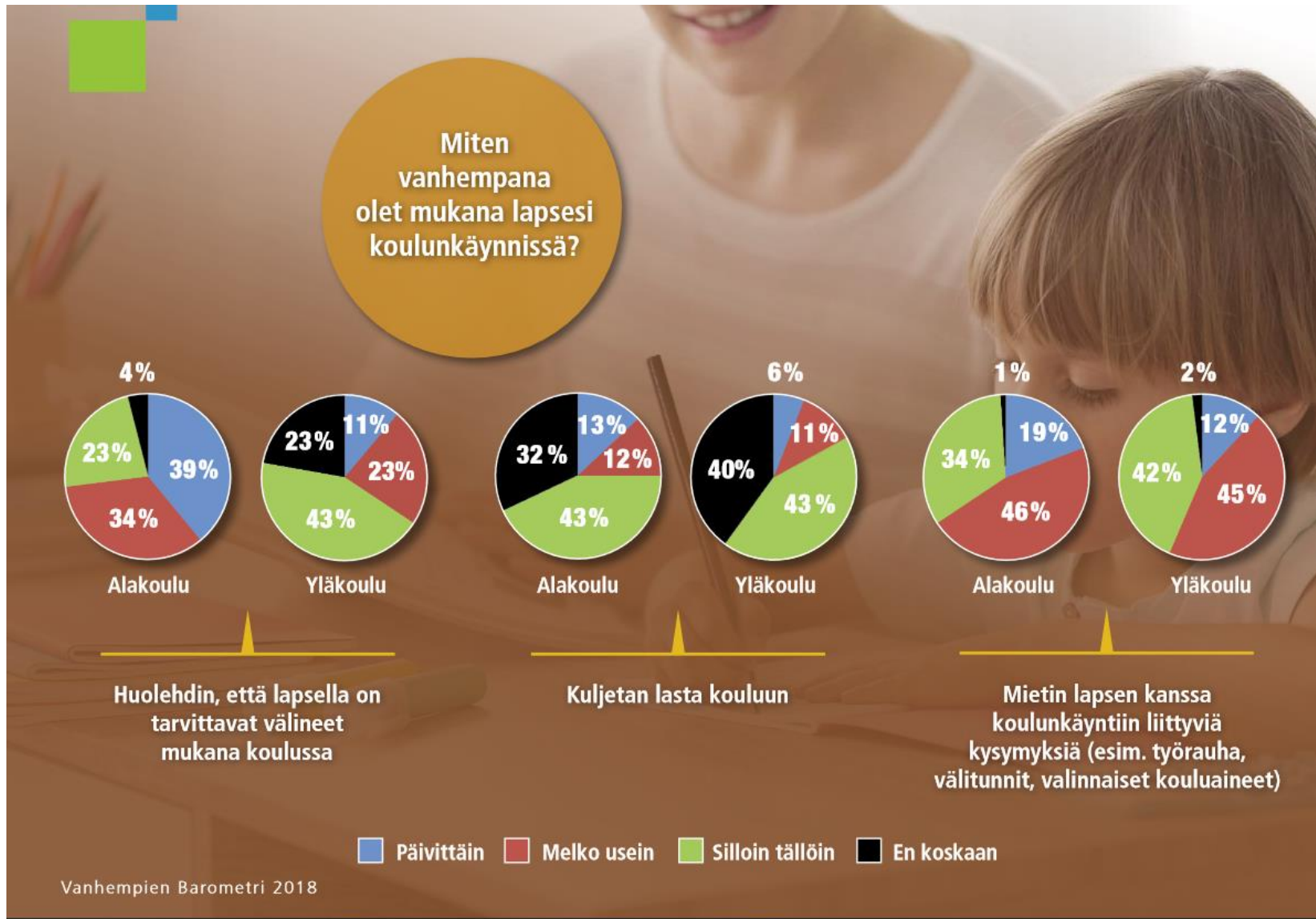
Yläkoulu

Kyselen lapselta koulupäivän kuulumisia

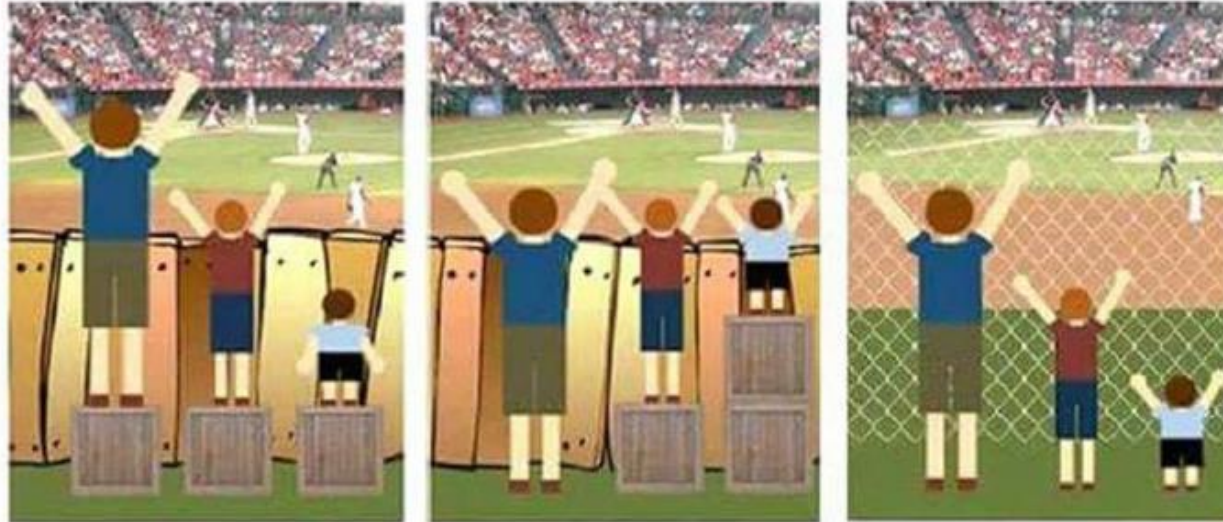
Tuen lastani läksyjen tekemisessä

Tuen lastani kaverisuhteissa

■ Päivittäin ■ Melko usein ■ Silloin tällöin ■ En koskaan

Osallistammeko oikeasti? Lyhyt porina kaverin kanssa, 2 min

(<https://www2.viu.ca/disabilityservices/disability/accommodation.asp>)

Kouluterveyskysely nostoja

”Tyttöjen maailma on koventunut” - Tytöt kärsivät yksinäisyydestä ja väkivallasta poikia useammin, paljastaa tuore kysely

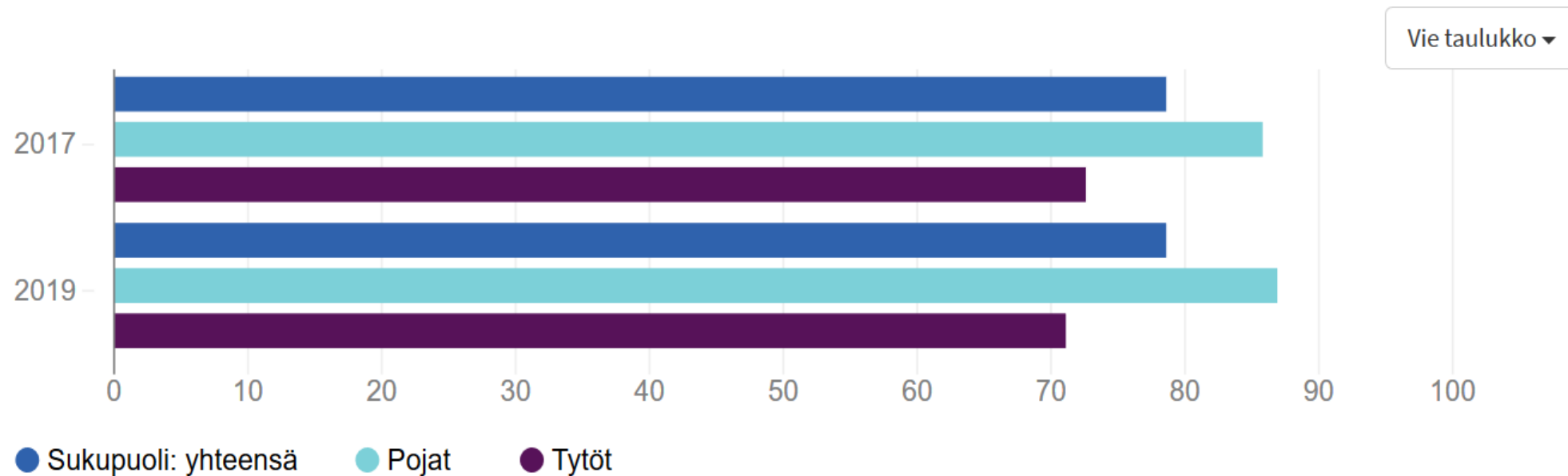
https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006241161.html?fbclid=IwAR1ay1_ARznwwN3CO1kQJC8h3gBYac7RrKbljTraPvQWQWDRniCfhYf9Znk

- <https://yle.fi/uutiset/3-10975577>
- <https://yle.fi/uutiset/3-10975458>
- <https://yle.fi/uutiset/3-10973856>
- <https://www.youtube.com/watch?v=0-FSqloligY>
- <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tutkimustuloksia>

Indikaattori: Terveystarkastuksessa nuori uskaltaa kertoa asioistaan rehellisesti, %

8. ja 9. lk: Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat samaa mieltä siitä, että lukuvuoden aikana tehdyssä terveystarkastuksessa nuori uskalsi kertoa asioistaan rehellisesti. Terveystarkastus voi olla laaja tai määräaikainen. Lukio ja AOL: Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat samaa mieltä siitä, että viimeisimmässä terveystarkastuksessa nuori uskalsi kertoa asioistaan rehellisesti.

Pohjois-Pohjanmaa, Perusopetus 8. ja 9. lk

A photograph of a tree with green leaves and red and yellow fruits in the foreground. In the background, there is a building with a grey brick wall and a yellow horizontal band, and a colorful playground structure. The text is overlaid on the tree.

Klo 10.45-11.45
Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Käsitteistöä/ Laitinen, OPH

LAKI	ESIOPETUS	PERUSOPETUS	LUKIO-/ AMM. KOULUTUS
Opiskelijahuolto	Oppilashuolto	Oppilashuolto	Opiskeluhoolto
Opiskelija	Lapsi	Oppilas	Opiskelija
Oppilaitos	Esiopetus/ -yksikkö	Koulu	Oppilaitos
Koulutuksen järjestäjä	Opetuksen järjestäjä	Opetuksen järjestäjä	Koulutuksen järjestäjä
Opiskeluhooltoryhmä	Oppilashuoltoryhmä	Oppilashuoltoryhmä	Opiskeluhooltoryhmä
Oppilaitoskohtainen opiskeluhoolto-suunnitelma	Yksikkökohtainen oppilashuolto-suunnitelma	Koulukohtainen oppilashuolto-suunnitelma	Oppilaitoskohtainen opiskeluhoolto-suunnitelma

VALTERI

Opiskeluhuollon rakenteet, Laitinen, OPH

	OPIKELUHUOLTO-SUUNNITELMAT	OPIKELUHUOLTORYHMÄT (monialaisia)
KUNTA	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	Opiskeluhuollon ohjausryhmä
KOULU TAI OPPILAITOS	Oppilas-/opiskeluhuolto-suunnitelma	Oppilas-/opiskeluhuoltoryhmä
OPPILAS TAI OPIKELIJA	Oppilas-/opiskeluhuoltokertomus	Asiantuntijaryhmä

**Erilaisia käytännön
esimerkkejä
yhteisöllisen
opiskeluhuollon
toteuttamisesta
kouluissa**

VALTERI

Hyvinvointikello - Rovaniemi

<https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=22f675c8-f199-48ee-94a4-80cc0d619be4>

VALTERI

KEHITETÄÄN KOULUA YHDESSÄ!
40 IDEAA MAJAKKA-KOULUISTA

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/kehitetaan-koulua-yhdessa-40-ideaa-majakka-kouluista>

VALTERI

Uusia ammattiryhmiä koulujen arjessa

Kolmannen sektorin toimijat

https://www.pokali.fi/lasten_ja_nuorten_liikunta/liikkuva-koulu/artikkelikirjasto/uudet-ammattiryhmat-liikkuvien-k/

Koulusosionomi

<https://www.talentia-lehti.fi/koulusosionomi-tukee-koko-luokan-hyvinvointia/>

Nuorisotyöntekijä

<https://www.talentia-lehti.fi/mita-on-uusi-yhteisollinen-oppilashuolto/>

Koulupsyykkarit

<https://www.tehylehti.fi/fi/blogit/mainio/psykiatriset-sairaanhoitajat-ovat-tarkea-voimavara-khhttps://yle.fi/uutiset/3-10505171?fbclid=IwAR39MaJmDq-1yVwr1Fgtmp1RIsHmrc-Nft4ktqnm-02Wd6YU0xvgqhwEGosoulun-arjessa>

Liikunnan ohjaajat

<https://www.liiku.fi/kouluille-ja-oppilaitoksille/ajankohtaista-kouluille/lappeenrannan-kaikissa-kouluissa-on-liikunnanohjaaja/>

Koulufysioterapeutti

https://yle.fi/uutiset/3-10711488?fbclid=IwAR3TojMTDcuMSBEvwiTidOBaoS7cNTZB08vs2hz6HSBsX_BtwN7UmTgCEWw

VALTERI

Yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamisen toimintatapoja ja -malleja

❖ KiVa-koulu

❖ Liikkuva koulu

❖ ProKoulu-malli

Sosiaalisten taitojen oppimista tukevat mallit:

❖ Aseman lapset: Friends,

❖ Suomen Art ry: ART-ryhmät

❖ Pesäpuu: Ajattelun apukäsi

❖ Suomen mielenterveysseura: Tunteiden tuulimylly, Oiva-hyvinvointiohjelma, Mun mieli -sovellus

❖ Setlementtiliitto: Voimaneidot

❖ Askeleittain

Erilaiset tarpeesta syntyneet pienryhmät: kaveritaitoryhmät, vuorovaikutusryhmät, yksinäisten ryhmä

❖ Latua-ryhmä, mini-Tervareitti

❖ Ryhmytyminen (apuna esim. nuoristotoimi, srk)

❖ Tukioppilastoiminta

❖ Oppilaskuntatoiminta

❖ Kummiluokka ja kummioppilastoiminta

❖ Verso

<https://www.toimiva-arki.fi/download/5815/viljamaki/pdf>

Tiirismaan lukion huoltoasema on lastensuojeluliiton keskusliiton palkitsema opiskelijoiden, terveydenhoitajan ja kuraattorin kohtaamispaikka, jossa rennon oleskelun lisäksi on aina ajankohtainen keskusteluaihe. - Aiheena on ollut muun muassa opiskelustressi, myötätunto ja tulevaisuuden haaveet. Aiheet nousevat opiskelijoilta ja esimerkiksi kouluterveyskyselyn tuloksista

- <https://www.lahti.fi/ajankohtaista/uutiset/lahtelaiselle-opiskeluhuollon-uudelle-toimintamallille-valtakunnallinen-tunnustuspalkinto>

100 OVEA AVOINNA

– OPISKELUN JA HYVINVOINNIN TUKI TULEVAISUUDEN KUNNASSA

KOKEILUKULTTUURIN YTIMESSÄ

Hankkeessa kehitämme opiskelun ja hyvinvoinnin tukea vastaamaan tulevaisuuden kunnan tarpeita yhdessä oppilaiden, huoltajien ja muiden sidosryhmien kanssa. Olemme lähteneet liikkeelle pohtimalla ihan oppilaiden arkipäivää, esimerkiksi *Millainen on hyvä koulupäivä?*

Perinteisen kehittämisen rinnalle tarvitaan järjestelmällistä, yhteisölliseen oppimiseen tähtäävää kokeilevaa kehittämistä – kokeilukulttuuria. Hankkeen aikana kokeilemme erilaisia toimintatapoja ja parhaimmaksi koetut tavat otamme käyttöön.

LISÄTIETOJA www.ouka.fi/oulu/100ovea

Rosalie Leskelä
projektipäällikkö
040 641 3443
rosalie.leskela@ouka.fi

”Hyvässä koulupäivässä on tärkeää, että opettaja olisi iloinen. Se sillain tuo hyvän mielen itellekki”, totesi alakoululainen.

HANKKEEN KEHITTÄMISOSIOT

PULPETTI EI PAKOTA
– koulurakennukseen sitomaton opiskelu

- o PILOTTI: Merikosken koulun Tupa-ryhmä

MUN DUUNI
– TET ja työelämätaidot nuoren elämäntaitojen tukena

- o PILOTTI: Pohjankartanon 10.luokat

UUDET TAVAT TAVATA
– oululainen opiskeluhuoltoselfie lasten ja nuorten tuottamana

- o PILOTTI:
 - o Haukiputaan koulu
 - o Oppilas- ja opiskelijahuoltopalvelut

<https://www.ouka.fi/oulu/100ovea/uudet-tavat-tavata>

VALTERI

3. Mitä kuuluu?- prosessi perusopetuksessa

- Koulujen oppilashuoltotyötä suunnitellaan koulukohtaisesti siten, että kaikille luokille tehdään sähköinen kysely, joka puretaan yhdessä oppilaiden kanssa
- Kyselyn pohjalta suunnitellaan interventioita koulu- ja luokkatasoisesti
- Koko oppilashuoltoryhmä tai yksittäiset työntekijät voivat purkaa kyselyn tuloksia luokissa
- Oppilashuoltoryhmässä sovitaan toimenpiteet ja seuranta

<https://peda.net/lahti/oppilashuolto/kja>

tiistai 4. kesäkuu 2019

4

LAHTI

<https://vip-verkosto.fi/wp-content/uploads/2019/06/Kinnunen-Eija-Tommo-Hannele-Opiskeluhuollon-k%C3%A4yt%C3%A4nn%C3%B6t-Lahden-kaupungissa.pdf>

VALTERI

Me-koulu

Me-koulu Lohjan työkirja

Me-koulu Lohjan kokeiluja ja koulujen omia käytänteitä

Pelikasvatusmateriaali Let's Play! -tapahtumasta 9.2.2019

Me-koulun videot 📺

Me-koulu Lohjan työkirja

Me-koulu Lohjan työkirja

Tässä työkirjassa on kuvattu tiivistetysti Me-koulu Lohjan taustaa, prosessia, kokeiluja sekä Järnefeltin alueen koulujen omia käytänteitä. Työkirjaa on mahdollista käyttää koulujen oman syrjäytymisen vastaisen työskentelyn ja toimintakulttuurin muovaamisen työkaluna.

https://peda.net/lohja/peruskoulut/me-koulu?fbclid=IwAR0Yw2_cGjL7zipnIDIVnTvl3KgF7VjNTNEua8H0jWoGdeJ4ke6Woly4MXA

Huolen vyöhykkeistö auttaa työntekijää arvioimaan tuen ja yhteistyön tarvetta

EI HUOLTA	PIENI HUOLI	HARMAA VYÖHYKE TUNTUVA HUOLI	SUURI HUOLI
1	2	3	4
Ei huolta lainkaan. Toiminta liittyy hyvin kokonaisuuteen ja tapahtuu aiottuja seurauksia.	Huoli tai ihmettely käynyt mielessä. Luottamus omiin mahdollisuuksiin on hyvä. Ajatuksia lisävoimavarojen tarpeesta.	Huoli on tuntuva. Omat voimavarat ovat ehtymässä. Lisävoimavarojen ja kontrollin lisäämisen tarve.	Huoli on erittäin suuri Omat keinot ovat lopussa. Tilanteeseen on saatava muutos heti.

Kaavio1: Huolen vyöhykkeistö (Arnkil & Eriksson, THL, Lasten, nuorten ja perheiden palvelut -yksikkö)

VALTERI

- alisuoriutuminen
- läksyjien ja muiden koulutehtävien laiminlyönti
- myöhästelyt
- huomattavan väsynyt aamuisin
- mielenkiinnon menettäminen harrastuksiin, kavereihin
- puutteellinen hygienia
- arkuus omien asioiden kertomisessa
- yhteisten sääntöjen noudattaminen hankalaa
- motivaation puute
- väsymys, passiivisuus
- empatian puute
- hyvien käytötapojen puuttuminen
- nettikiusaaminen
- huolestuttavat piirustukset, kirjoitukset tms.
- käytösongelmat
- "Nyrkit pystyssä" -käytös
- outo käyttäytyminen, potkii, lyö, raapii, puree, haistattelee, huutaa, haukkuu
- haasteet omien tunteiden tunnistamisessa ja hallitsemisessa
- itseinho, huono itsetunto
- voimakkaita psykosomaattisia ruumiillisia oireita
- hyvin voimakkaat mielialan vaihtelut
- valehtelu
- vetäytyminen ikätovereista
- yli- tai alireagointi
- selvä muutos käyttäytymisessä
- kiusaamisen havaitseminen
- epätavallinen, tilanteeseen sopimaton käytös, ei tottele ohjeita / käskyjä/ kieltoja
- toisten epänormaali miellyttäminen, viettävässä olo
- selittämätön fyysinen / psyykinen oireilu
- vanhemman halventava, aliarvioiva puhe lapsesta
- huoli lapsen ja vanhemman välisestä vuorovaikutuksesta
- apuvälineiden käytön laiminlyönti
- lapsi yksin kotona
- haasteet sosiaalisissa vv-tilanteissa, sosiaalisten tilanteiden välttely, ei reagoi keskusteluyrityksiin, ei vastaa kysymyksiin
- vanhempien mielenterveysongelmat
- vaikeudet kasvatuskehityksessä
- välittäminen kivusta
- poissaoleva, jumittaa
- nälkäisyys tai sairaallinen ylipaino
- epämääräiset ruhjeet / mustelmat
- lapsen lääkitystä ei hoideta
- toisten tavaroiden piilottelu

**Huoli tai ihmettely
käynyt mielessä.**

**Huoltajat
Tiimin keskeiset henkilöt,
oppilashuollon henkilö**

- oppituntien häirintä (ei anna työrauhaa toisille; äänekäs, liikkuu luokassa, heittelee tavaroita)
- toistuvat poissaolot
- opiskelukyvyin lamaaneminen
- seksuaalissävyytteinen puhe ja käytös
- lapsi karkaa koululuueelta
- tupakan tai nuuskan käyttö
- lapsen ja / tai vanhemman uhkaava puhe ja käytös
- vaikeat ristiriidat lähiympäristön kanssa, uhkailu
- toistuva epäasiallinen käyttäytyminen (nimitely, kiroilu, vastaanvittäminen)
- käytösongelmat
- itsensä satuttaminen
- liiallinen vastuunkanto ikään ja kehitystasoon nähden
- toistuvat mustelmat ja / tai ruhjeet
- oudot vammat
- varastelu
- vanhempien häiritsevä päihteidenkäyttö
- lapsen tarpeiden laiminlyönti

Huoli on tuntuva.

**Yksilöllinen oppilas-
huoltopalaveri**

- toistuva koulunkäynnin laiminlyönti
- lapsen väkivaltainen käytös
- suunnitelmallinen lapsen ja / tai vanhemman uhkaava puhe ja käytös
- omaisuuden tuhoaminen
- oman tai muiden henkilöiden turvallisuuden vaarantaminen
- väkivaltaiset puheet
- teräse tms mukana koulussa
- lapseen kohdistuva väkivalta
- seksuaalinen hyväksikäyttö
- perheväkivalta
- vakava lapsen tarpeiden laiminlyönti
- lapsen sairauden hoitamatta jättäminen
- päihteiden käyttö
- käytösongelmat, uhkaava puhe ja käytös
- lapsen / nuoren itsetuhoinen käytös

Huoli on erittäin suuri.

**Lastensuojeluilmoitus
Rikosilmoitus**

- alisuoriutuminen
- läksyjen ja muiden koulutehtävien laiminlyönti
- myöhästelyt
- huomattavan väsynyt aamuisin
- mielenkiinnon menettäminen harrastuksiin, kavereihin
- puutteellinen hygienia
- arkuus omien asioiden kertomisessa
- yhteisten sääntöjen noudattaminen hankalaa
- motivaation puute
- väsymys, passiivisuus
- empatian puute
- hyvien käytöstapojen puuttuminen
- nettikiusaaminen
- huolestuttavat piirustukset, kirjoitukset tms.
- käytösongelmat
- "Nyrkit pystyssä" -käytös
- outo käyttäytyminen, potkii, lyö, raapii, puree, haistattelee, huutaa, haukkuu
- haasteet omien tunteiden tunnistamisessa ja hallitsemisessa
- itseinho, huono itsetunto
- voimakkaita psykosomaattisia ruumiillisia oireita
- hyvin voimakkaat mielialan vaihtelut
- valehtelu
- vetäytyminen ikätovereista
- yli- tai alireagointi
- selvä muutos käyttäytymisessä
- kiusaamisen havaitseminen
- epätavallinen, tilanteeseen sopimaton käytös, ei tottele ohjeita / käskyjä/ kieltoja
- toisten epänormaali miellyttäminen, viävässä olo
- selittämätön fyysinen / psyykinen oireilu
- vanhemman halventava, aliarvioiva puhe lapsesta
- huoli lapsen ja vanhemman välisestä vuorovaikutuksesta
- apuvälineiden käytön laiminlyönti
- lapsi yksin kotona
- haasteet sosiaalisissa vv-tilanteissa, sosiaalisten tilanteiden välttely, ei reagoi keskusteluyrityksiin, ei vastaa kysymyksiin
- vanhempien mielenterveysongelmat
- vaikeudet kasvatustehtävässä
- valittaminen kivuista
- poissaoleva, jumittaa
- nälkäisyys tai sairaaloinen ylipaino
- epämääräiset ruhjeet / mustelmat
- lapsen lääkitystä ei hoideta
- toisten tavaroiden piilottelu

**Huoli tai ihminen
käynyt mieli**

**Huoltajat
Tiimin keskeinen osa**

- oppituntien häirintä (ei anna työrauhaa toisille; äänekkäs, liikkuu luokassa, heittelee tavaroita)
- toistuvat poissaolot
- opiskelukyvyn lamaantuminen
- seksuaalissävyytteinen puhe ja käytös
- lapsi karkaa koulualueelta
- tupakan tai nuuskan käyttö
- lapsen ja / tai vanhemman uhkaava puhe ja käytös
- vaikeat ristiriidat lähiympäristön kanssa, uhkailu
- toistuva epäasiallinen käyttäytyminen (nimittely, kiroilu, vastaanvälttäminen)
- käytösongelmat
- itsensä satuttaminen
- liiallinen vastuunkanto ikään ja kehitystasoon nähden
- toistuvat mustelmat ja / tai ruhjeet
- oudot vammat
- varastelu
- vanhempien häiritsevä päihteidenkäyttö
- lapsen tarpeiden laiminlyönti

Huoli on tuntuvaa.

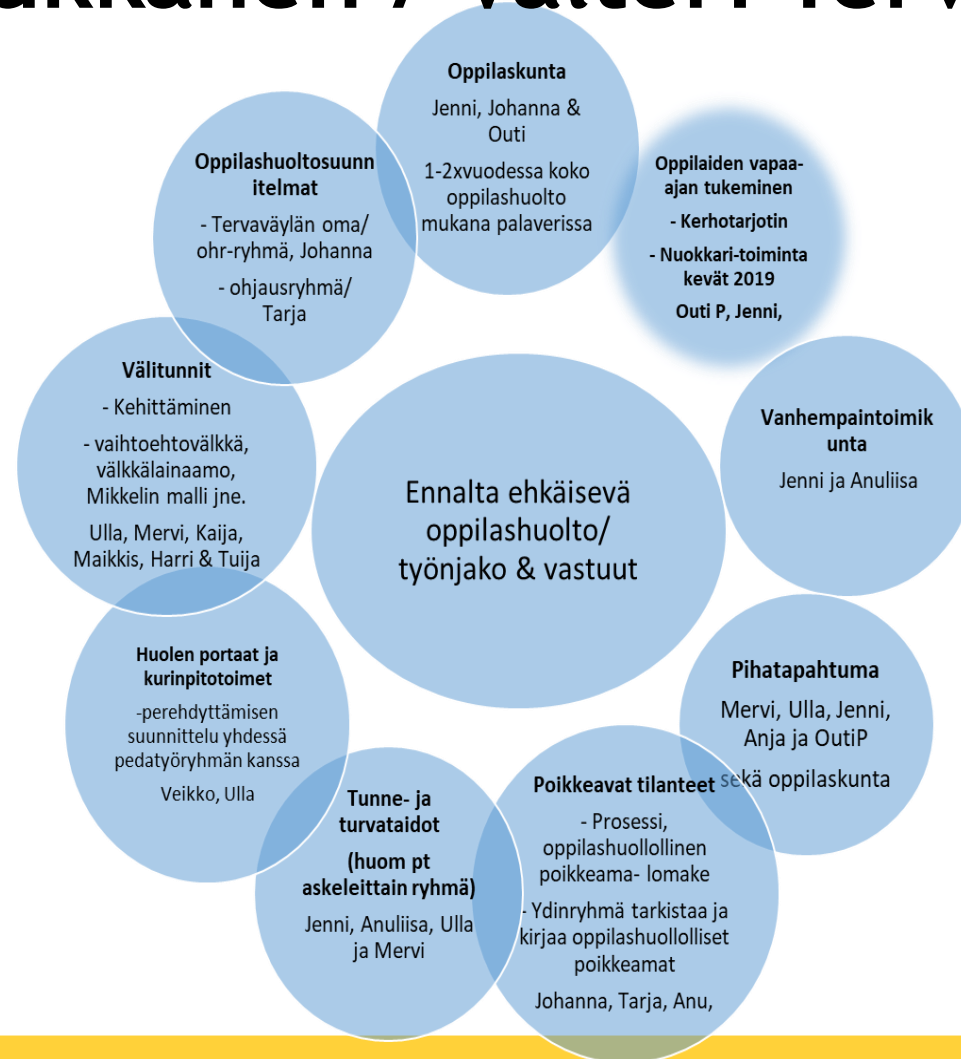
**Yksilöllinen oppilas-
huoltopalaveri**

- toistuva koulunkäynnin laiminlyöminen
- lapsen väkivaltainen käytös
- suunnitelmallinen lapsen ja / tai vanhemman uhkaava puhe ja käytös
- omaisuuden tuhoaminen
- oman tai muiden henkilöiden turvallisuuden vaarantaminen
- väkivaltaiset puheet
- teräase tms mukana koulussa
- lapseen kohdistuva väkivalta
- seksuaalinen hyväksikäyttö
- perheväkivalta
- vakava lapsen tarpeiden laiminlyönti
- lapsen sairauden hoitamatta jättäminen
- päihteiden käyttö
- käytösongelmat, uhkaava puhe ja käytös
- lapsen / nuoren itsetuhoinen käytös

Huoli on erittäin suuri.

**Lastensuojeluilmoitus
Rikosilmoitus**

Vastuukukkanen / Valteri Tervaväylä

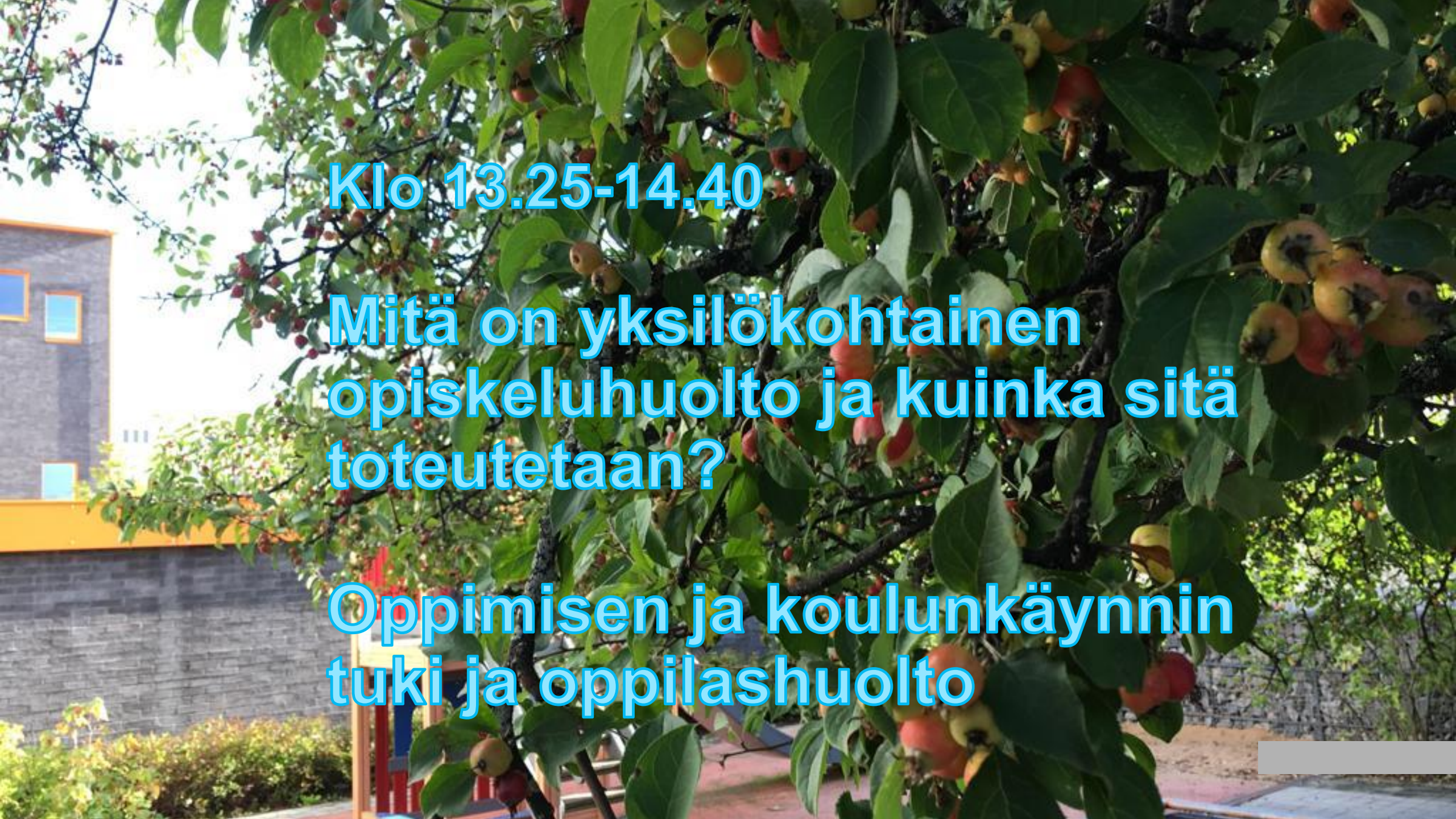
Oppilaskunta vaikuttaa

- <https://www.mesaatio.fi/ajankohtaista/vieraskyna/kiusaamisesta-kannustamiseen/>
- <https://kannustusryhma.fi/valteri-on-valttia/>
- <https://kannustusryhma.fi/oppilaskunnan-hallitus-otti-kantaa/>
- ***Kannanotto sen puolesta, ettei ketään kiusattaisi***

Valteri-koulu Tervaväylän oppilaskunnan hallitus on sitä mieltä, että ketään ei saa kiusata koulussa eikä koulumatkoilla. Kukaan ei saa ummistaa silmiään kiusaamista kohdatessaan, vaan pitää asettua puolustamaan kiusattua tai ainakin kertoa aina kiusaamisesta opettajalle, vanhemmalle, kaverille tai koulukuljettajalle. Vastuu kiusaamisen loppumisesta on meillä jokaisella: oppilailla, koulun henkilökunnalla, vanhemmilla sekä koulukuljettajilla. Kiusaaminen voi olla fyysistä tai henkistä, esimerkiksi nimittelyä, ryhmän ulkopuolelle jättämistä tai tönimistä. Jos on epävarma, onko kyse leikistä tai kiusaamisesta, niin sekin täytyy selvittää vaikka kysymällä suoraan kiusatulta. Kiusaamiseen pitää puuttua aina.

Maaliskuussa 2017

Oppilaskunnan hallitus, [Valteri-koulu Tervaväylä](#)

A photograph of a tree with green leaves and clusters of red and yellow fruit, likely a crabapple tree. In the background, a modern building with a grey facade and yellow accents is visible. The text is overlaid on the image in a light blue, bold font.

Klo 13.25-14.40

**Mitä on yksilökohtainen
opiskeluhuolto ja kuinka sitä
toteutetaan?**

**Oppimisen ja koulunkäynnin
tuki ja oppilashuolto**

Koulun arkea: Kun herää huoli tai jotain sattuu - Mistä suunnasta lähdemme katsomaan asiaa?

Pulkinen & Holappa, 2019

VARJOTON MIELI

Draamatehtävät

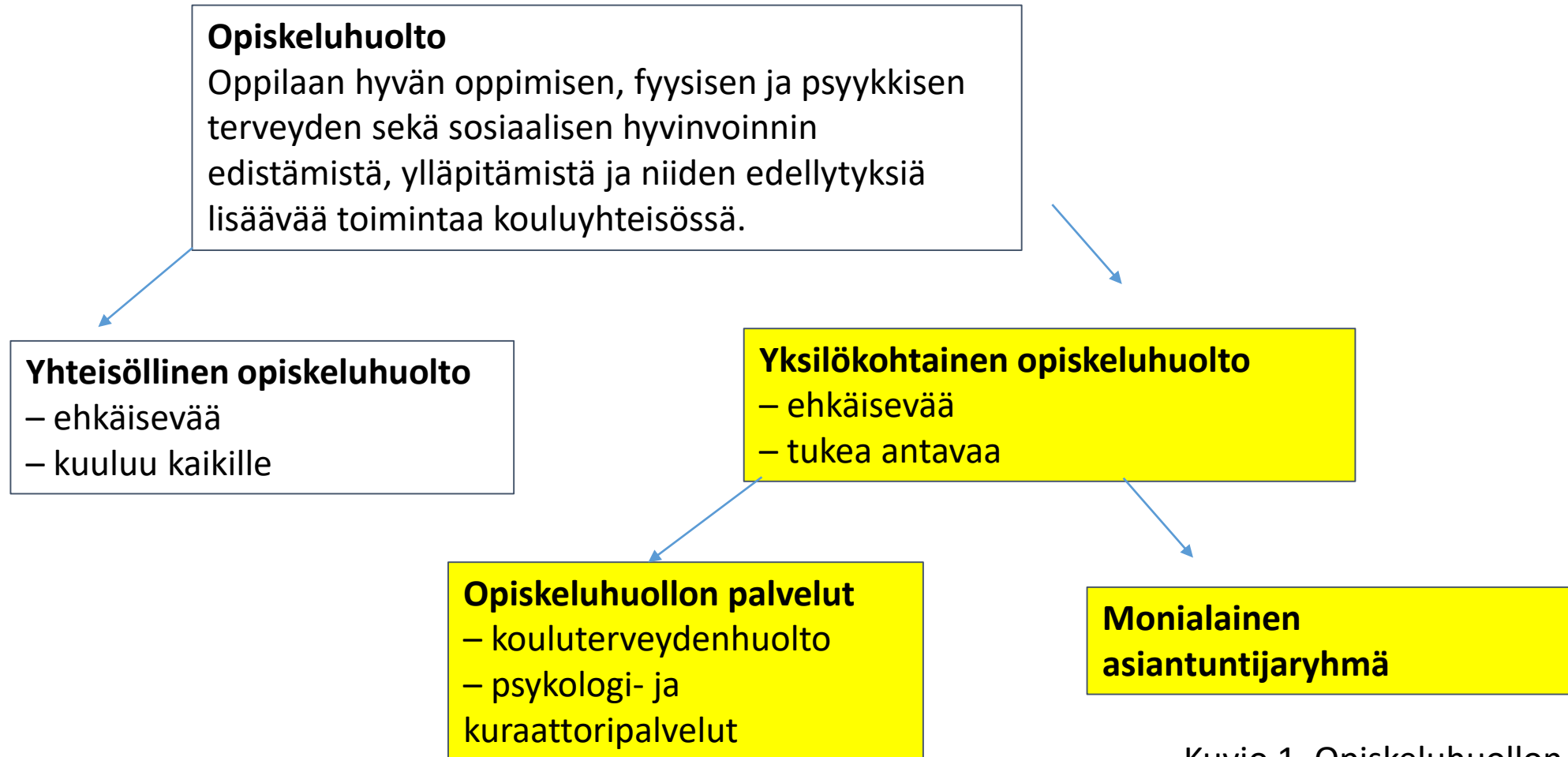

Millaista on, kun omalla vanhemmalla on mielenterveys- tai päihdeongelma? Varjoton mieli on elokuva- ja tehtävämateriaali yläkouluikäisille nuorille ja heidän kanssaan toimiville aikuisille. Työskentelyn tavoitteena on lisätä nuorten tietoa kodin mielenterveys- ja päihdeongelmista, vähentää niihin liittyviä ennakkoluuloja ja tarjota tukea niille nuorille, joita tilanne koskettaa henkilökohtaisesti.

www.varjotonmieli.fi/

<https://vimeo.com/200973111>

Opiskeluhoollon kokonaisuus

Kuvio 1. Opiskeluhoollon kokonaisuus perusopetuksessa.

Yksilökohtainen opiskeluhuolto

- Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan tässä laissa yksittäiselle opiskelijalle annettavia:
 - 1) koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja;
 - 2) opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja;
 - 3) monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa; ja
 - 4) jäljempänä 10 §:ssä tarkoitettuja koulutuksen järjestäjän järjestämiä sosiaali- ja terveyspalveluja.
Hox. em. palveluiden säännöllinen saatavuus, määrääjat
- Monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa toteutetaan 14 §:n 4 momentissa tarkoitettussa monialaisessa asiantuntijaryhmässä ja siitä laaditaan opiskeluhuoltokertomus siten kuin 20 §:ssä säädetään.

Monialainen asiantuntijaryhmä/Laitinen

- Ryhmä käsittelee
 - Yksittäisen oppilaan tuen tarvetta
 - Oppilashuollon palveluiden järjestämiseen liittyvää asiaa
- Verkostotyön muoto
- Ryhmä on luonteeltaan osallistava ja keskusteleva
- Oppilas ja huoltaja osallistuvat ryhmään
- Tavoitteena varhainen tuki - käytettävissä erilaisia vaihtoehtoja
- Kootaan tapauskohtaisesti
 - Ryhmän kutsuu koolle se, jonka huoli herää
 - Ei vakiintunutta kokoonpanoa
 - Toimintatapana resursseja säästävää ja lapsen/perheen yksityisyyttä kunnioittavaa
- Ryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseniksi vain yksilöidyllä suostumuksella (kirjallinen)
- Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka
 - Huolehtii oppilashuoltokertomuksen laatimisesta (oppilashuoltorekisteri)
 - Opetuksen kannalta välttämättömien tietojen siirtämisestä rehtorille
- Nivelvaiheessa hyvä foorumi tietojen luovuttamiseen ja tuen jatkumisen varmistamiseen

VALTERI

Oppilashuollon rekisterit

Yksilökohtaisen oppilashuollon rekisteri (*oppilashuoltorekisteri*)

- Koulutuksen järjestäjä ylläpitää
- Nimeää rekisterille vastuuhenkilön

Potilasrekisteri

- Ylläpitäjänä toimii palvelun järjestänyt kunnan toimielin tai 10 §:ssä tarkoitetussa tilanteissa koulutuksen järjestäjä
- Nimeää rekisterille vastuuhenkilön

Oppilashuollon kuraattorin asiakasrekisteri

- Rekisterinpitäjänä toimii palvelun järjestänyt kunnan toimielin tai 10 §:ssä tarkoitetussa tilanteissa koulutuksen järjestäjä
- Nimeää rekisterille vastuuhenkilön.

Edellä mainittuihin rekistereihin sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla.

Oppilashuoltokertomus

Oppilashuoltokertomuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- Päivämäärä ja aika
- Onko käsittelylle oppilaan/huoltajan lupa
- Palaveriin osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- Käsiteltävä asia ja vireille panija
- Kuvaus oppilaan tilanteesta
- Sovitut toimenpiteet ja päätökset
- Toteutuksesta ja seurannasta vastaavat tahot
- Kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virkaasemansa
- Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella on luovutettu.
- **Termit: oppilashuoltokertomus ja oppilashuoltorekisteri**
- **Jatkuva muoto**
- **Lupalomake**

Salassapito oppilashuollossa

- Oppilashuoltorekisteriin talletetut tiedot ovat salassa pidettäviä (sitä kuin julkisuuslain 24 §:ssä säädetään)
- Salassa pidettäviä tietoja ei saa luovuttaa sivullisille, ellei siihen ole:
 - Kirjallista, yksilöityä suostumusta tai
 - Tiedon luovuttamiseen oikeuttavaa lain säännöstä
- Sivullinen on henkilö, joka ei osallistu oppilaan yksilökohtaisen opiskeluhuollon tarpeen selvittämiseen, toteutukseen tai niihin liittyviin tehtäviin
- Salassapidolla tarkoitetaan sekä asiakirjasalaisuutta että vaitiolovelvollisuutta ja hyväksikäyttökieltoa.

Oikeus poiketa salassapidosta PoL 40 § ja LL 32 §

Oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus luovuttaa ilman suostumusta opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja opettajien ja opetushallintoviranomaisten lisäksi myös rehtorille.

Kannattaa miettiä muuttaako/vaikuttaako tieto opetuksen järjestämiseen?

Kouluyhteisön turvallisuus: rehtorin kokonaisvastuu

Konsultaatio

- Konsultaatio aina mahdollista nimettömänä
- Asiantuntijaryhmän jäsenillä on oikeus pyytää neuvoa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta
 - Myös ilmaista tässä yhteydessä salassa pidettäviä tietoja
 - Konsultoivasta tahosta tulee hoitoon osallistuva taho (ei enää sivullinen)
- Konsultaatiota pyytävä saa ilmaista salassa pidettäviä tietoja julkisuuslain (621/1999, 26 § 3 mom.) mukaisesti
 - Saa antaa tietoja, jotka ovat välttämättömiä virka-aputehtävän, toimeksiannon tai omaan lukuun muutoin suoritettavan tehtävän suorittamiseksi
 - Muitakin tietoja, jos niiden poistaminen suuren määrän tai verrattavan syyn vuoksi ei ole ilmeisesti tarkoituksenmukaista
 - Varmistuttava annettujen tietojen salassapidosta ja suojaamisesta asianmukaisesti.

Kielto-oikeus

Alaikäisellä on oikeus kieltää huoltajaa tai muuta laillista edustajaa

- osallistumasta itseään koskevan asian käsittelyyn ja
- saamasta häntä koskevia tietoja
 - Painavasta syystä
 - Jos on selvästi vastoin hänen etuaan
- Arvion edun vastaisuudesta tekee opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluva sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö
- Ikä, kehitystaso ja muut henkilökohtaiset ominaisuudet sekä asian laatu.

Yksilön terveydentila:

yleinen hyvinvointi,
fyysiset oireet,
psykkiset oireet,
oppimisvaikeudet

Opiskeluympäristö:

fyysiset tilat ja olosuhteet
ryhmän koko ja dynamiikka,
muiden erityisoppilaiden määrä,
aikuisten määrä ja toiminta,
luokka- ja kouluyhteisö,
opettajien yhteisöilmapiiri,
odotukset, arvot

Opetus:

resurssit
tukitoimet ja vaikeuksien huomioiminen,
pedagogiset menetelmät
ryhmän ohjaus
opettajien asenne
opettajan saama tuki

Yksilön toimintakyky:

toiminnanohjaus,
ajanhallinta,
tavaroista ja tehtävistä huolehtiminen,
sosiaaliset taidot,
tunteiden ja käyttäytymisen säätely,
aggression hallinta,
ongelmanratkaisutaidot

Koulunkäyntikyky

(Puustjärvi, 2017)

Opiskelutaidot:

orientaatio,
käsitys itsestä oppijana,
opetetut ja omaksutut tekniikat,
Ajankäyttö

Yksilön voimavarat:

persoonallisuus,
resilienssi,
elämänhallinta,
vahvuudet,
itsetuntemus,
hoito ja tukitoimet

Motivaatioon vaikuttavat tekijät:

aiemmat kokemukset,
minäkuva,
omaksuttu rooli,
odotettavissa oleva
subjektiivinen/objektiivinen hyöty

Yksilön elämäntilanne:

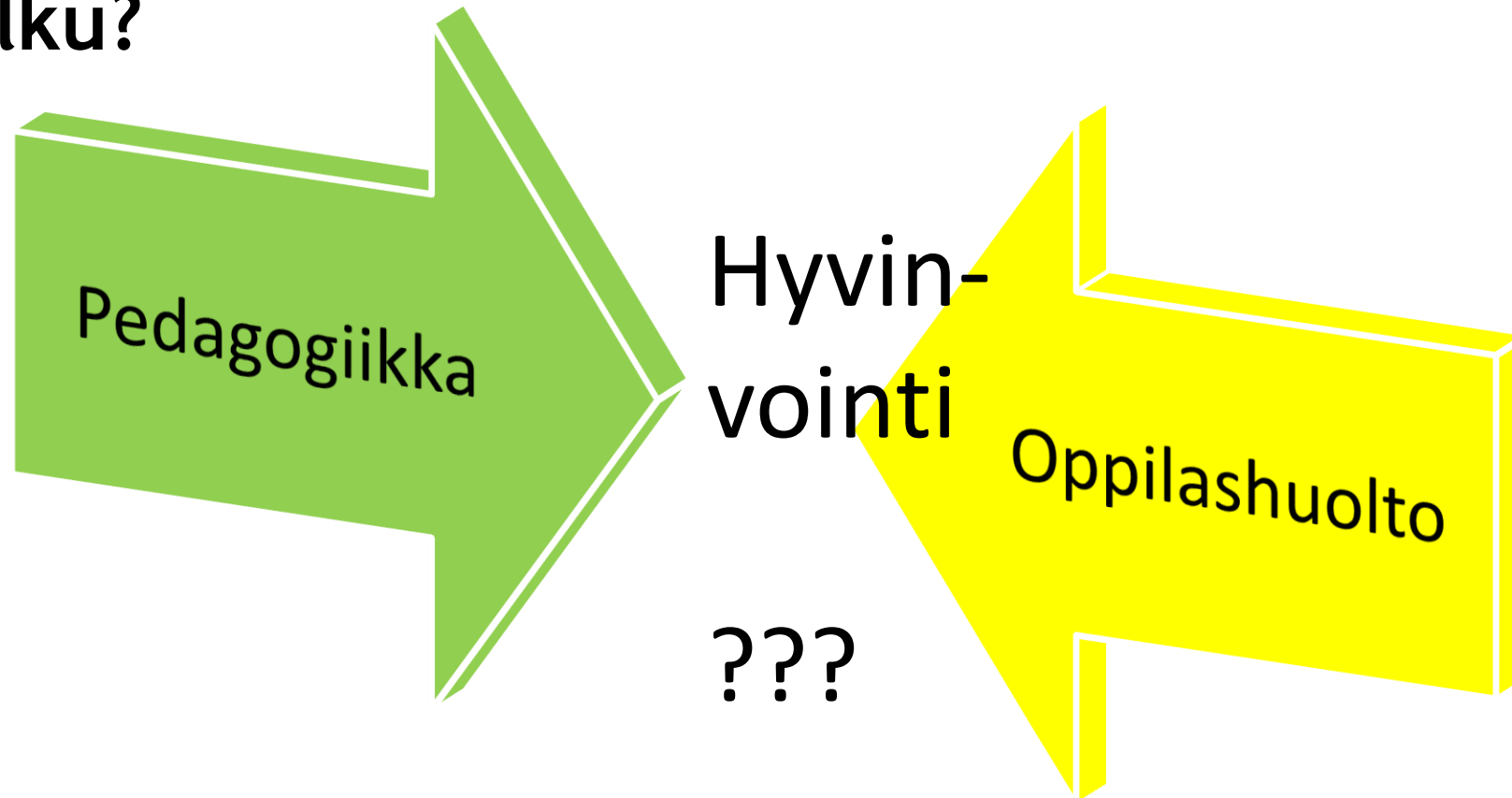
perheen ja ympäristön tuki koulunkäynnille,
huolenpito perustarpeista,
elämäntilanteen vakaus,
muutokset,
stressaavat kokemukset, kiusaaminen

(Puustjärvi, 2017 Vaativan erityisen tuen raportti, OKM)

(Dia: Terhi Ojala, 2017)

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki ja oppilashuolto

Onko pedagogiikan ja oppilashuollon välissä katvealue vai onko siinä yhtenäinen oppilaan polku?

Lakialoitteen pääasiallinen sisältö

Lakialoite

LA 93 2018 vp Lakialoite laeiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain ja perusopetuslain 16 a ja 17 §:n muuttamisesta

- yhteisöllisestä opiskeluhuollosta on säädettävä täsmällisemmin (myös Karvi!)
- opiskelukuntien rooli sekä selkeytettävä erityisesti häirinnän, kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisevää työtä.
- ns. kolmiportaisen tuen ja opiskeluhuollon suhde selkiytettävä: Mitä se tarkoittaa?
- Yhteistyön pitäisi perustua yhteistyön tarpeeseen eikä pakottavaan velvoitteeseen
- Avoimuuden lisääminen ammattilaisten välillä (tiedonkulku)
- https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lakialoite/Sivut/LA_93+2018.aspx

VALTERI

Mitä yksilökohtainen oppilashuolto ei ole

- Opetusta
- Oppilasarviointia
- Kolmiportaista tukea
- Yleistä moniammatillista yhteistyötä: ”tiimityö”, ”verkostopalaveri”, ”moniammatillinen yhteistyö”
- Kurinpitoa
- Lastensuojelua

Esko Lukkarinen, AVI

VALTERI

Oppilashuollon suhde pedagogiseen tukeen

- Oppilashuolto sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki on erotettu oikeudellisesti toisistaan
- Molemmissa lähtökohtana yhteistyö ja vuorovaikutus oppilaan ja huoltajan kanssa
- Yksilökohtaista oppilashuoltoa voidaan antaa vain oppilaan ja tarvittaessa tämän huoltajan suostumuksella. Oppimisen tukea ja koulunkäynnin tukea voidaan antaa oppilaan ja huoltajan tahdosta riippumatta.

Kolmiportainen tukijärjestelmä

Yleinen tuki	Tehostettu tuki	Erityinen tuki
Oppimissuunnitelma	Oppimissuunnitelma - pakollinen	HOJKS - pakollinen
Eriyttäminen Oppilaan ohjaus Oppilashuollon tuki Tukiopetus Osa-aikainen erityisopetus Apuvälineet yms. Avustajapalvelut Ohjaus- ja tukipalvelut	Eriyttäminen Oppilaan ohjaus Oppilashuollon tuki Tukiopetus Osa-aikainen erityisopetus Apuvälineet yms. Avustajapalvelut Ohjaus- ja tukipalvelut	Eriyttäminen Oppilaan ohjaus Oppilashuollon tuki Tukiopetus Osa-aikainen erityisopetus Kokoaikainen erityisopetus Apuvälineet yms. Avustajapalvelut Ohjaus- ja tukipalvelut
Oppilashuollon asiantuntijat, huoltaja ja oppilas		
Pedagoginen arvio		Pedagoginen selvitys
Moniammatillinen arvio Tuki kirjataan oppimissuunnitelmaan Laadultaan ja määrältään yksilöllisten tarpeiden mukaan		Moniammatillisesti valmisteltu Oppilaan vahvuudet ja ongelmat Millaista tehostettua tukea oppilas on saanut Millaista oppilashuollon tukea oppilas tarvitsee Opetuksen järjestäminen Lausunto, tutkimus, selvitys Tarvittaessa oppimäärän yksilöllistäminen (Oppimäärästä vapauttaminen)

Kuntaesimerkki: Sievi 2018

1 Kolmiportainen tuki

- 1.1 Yleinen tuki
- 1.2 Pedagoginen arvio
- 1.3 Tehostettu tuki
- 1.4 Pedagoginen selvitys
- 1.5 Erityisen tuen päätös
- 1.6 Erityinen tuki
- 1.7 Tukitoimet
 - 1.7.1 Yleisen tuen tukimuodot
 - 1.7.2 Tehostetun tuen tukimuodot
 - 1.7.3 Erityisen tuen tukimuodot
- 1.8 Tuen järjestäminen
 - 1.8.1 Joustavat opetusryhmät
 - 1.8.2 Samanaikaisopetus
 - 1.8.3 Tiimiopettajuus
 - 1.8.4 Koulun kerhot
 - 1.8.5 Aamu- ja iltapäivätoiminta
- 1.9 Tuen dokumentointi

2 Mitä oppilashuolto on?

- 2.1 Oppilashuollon periaatteet
- 2.2 Oppilashuoltotyötä ohjaavat keskeiset lait
- 2.3 Kodin ja koulun yhteistyö
- 2.4 Opettaja oppilashuollon toteuttajana
- 2.5 Oppilashuolto
 - 2.5.1 Kuntatason opiskeluhuollon ohjausryhmä
 - 2.5.2 Yhteisöllinen opiskeluhuolto
 - 2.5.2.1 Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä eli YHR
 - 2.5.2.2 Koulukohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma
 - 2.5.3 Yksilökohtainen oppilashuolto
 - 2.5.3.1 Monialainen asiantuntijaryhmä eli ATR
 - 2.5.4 Oppilashuoltokertomus
 - 2.5.5 Salassapito, tiedonsiirto ja rekisteri

2.5.6 Kouluterveydenhuolto

- 2.5.6.1 Terveysneuvonta
- 2.5.6.2 Pitkäaikaissairauksien hoito peruskoulussa
- 2.5.7 Koulukuraattoripalvelut
- 2.5.8 Koulupsykologi

3 Oppilashuollon muut yhteistyötahot

- 3.1 Sievin vapaa-aikatoimen nuorisopalvelut
- 3.2 Sievin seurakunta
- 3.3 Sievin 4H-yhdistyksen lapsi- ja nuorisotyö
- 3.4 Suun terveydenhuolto
- 3.5 Puheterapia
- 3.6 Toimintaterapia
- 3.7 Fysioterapia
- 3.8 Sosiaalihuoltolain mukaiset lapsiperheiden palvelut Sievissä
 - 3.8.1 Lapsiperheiden kotipalvelu
 - 3.8.2 Sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö (perheohjaustiimi Sohvi)
 - 3.8.3 Perheneuvola
- 3.9 Lastensuojelun palvelut Sievissä
 - 3.9.1 Lastensuojelun tehostettu perhetyö
- 3.10 Vammaispalvelut
- 3.11 Perheasiain neuvottelukeskus
- 3.12 Kriisiryhmä
- 3.13 Ylivieskan nuorisopsykiatrisen yksikkö Nuppu
- 3.14 Sairaala yhteistyötahona
 - 3.14.1 Sairaalakoulu
- 3.15 Tervaväylän koulu/Oulu/VALTERI
- 3.16 Jokilaaksojen pelastuslaitos

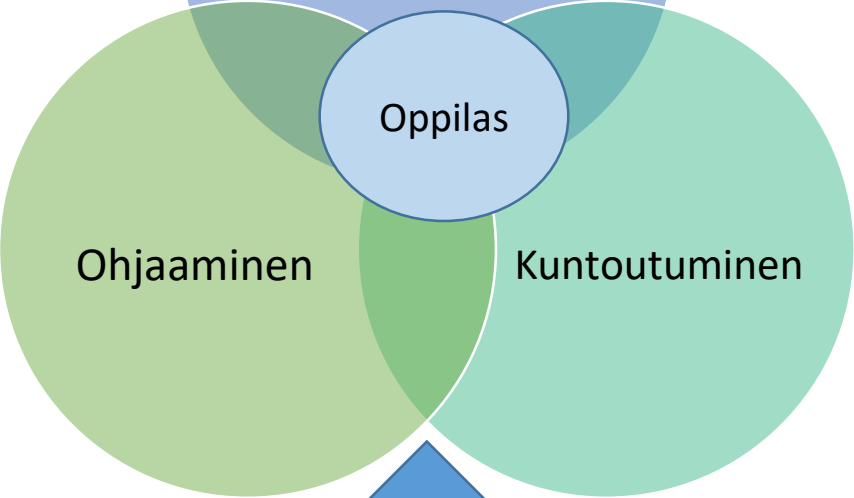
http://www.sievi.fi/wp-content/uploads/2018/10/Oppimisen-tuen-ja-oppilashuollon_k%C3%A4sikirja_Sievi.pdf

<https://www.sievi.fi/koulutoimi-ja-varhaiskasvatus-2/koulutoimi/oppilas-ja-opiskelijahuolto/>

VOPS arjen työn ohjaajajana

Oppiminen

Oppimista tukeva kuntoutus, oppilaan tuki:
toimintakykyarvio, KUSU

Ketteryys &
Kokeilukulttuuri
jaettu asiantuntijuus,
yhdessä suunnittelu

Kompleksisuus

Uudelleen järjestely
Aito osallisuus ja dialogisuus
luo uutta

Epämukavuusalue

Epävarmuus

Normit
Opsin perusteet
& toimintaa ohjaavat lait ja
asetukset, opiskeluhoito

Arvostuksen ja
luottamuksen puute

Visio , Strategia, Arvot
ja Asenteet

Oppilashuollon suhde pedagogiseen tukeen/ Matti Lahtinen

Yksilökohtainen oppilashuolto

- Oppilaalla oikeus oppilashuoltoon
- Perustuu oppilaan ja tarvittaessa huoltajan suostumukseen
- Oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskusteluun psykologin ja kuraattorin kanssa oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa säädetyssä määräajassa
- Oppilaitoksen ja oppilashuollon henkilöstöllä on velvollisuus ottaa yhteyttä psykologiin tai kuraattoriin, jos arvioivat, että oppilas tarvitsee ko. palveluita

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

- Oppilaalla on oikeus saada riittävää tukea heti tuen tarpeen ilmetessä
- Voidaan antaa ilman suostumusta. Huoltaja käyttää oppilaan puhevaltaa; 15-vuotiaalle rinnakkainen puhevalta
- Paikallisesti päätetään, miten tuentarpeen selvittäminen käynnistetään
- Pedagogiseen arvioon perustuva käsittely ja pedagogisen selvityksen tekeminen moniammatillisesti yhteistyössä oppilashuollon henkilöstön kanssa perusopetuslain mukaisesti.

Oppilashuollon suhde pedagogiseen tukeen/ Matti Lahtinen

Yksilökohtainen oppilashuolto

- Tapauskohtaisesti muodostettavan ryhmän kokoamisessa noudatetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain säännöksiä
- Asian käsittely kirjataan oppilashuollon kertomuksiin em. lain mukaisesti
 - Opiskeluhuollon kertomukset talletetaan oppilashuollon rekistereihin

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

- Ryhmien kokoamisesta ja muista menettelytavoista päätetään paikallisesti
- Asioiden kirjaamistavasta päätetään paikallisesti
- Tuen antamisesta tehdään hallintopäätös, tarkistetaan määräajoin perusopetuslain mukaisesti
- Oppilaalle laaditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa oppimissuunnitelma tai HOJKS, joiden sisällöstä määrätään OPSin perusteissa
- Rekistereiden perustamisesta päätetään paikallisesti perusopetuslain ja tietosuojaa koskevien säännösten mukaisesti.

Oppilashuollon suhde pedagogiseen tukeen/ Matti Lahtinen

Yksilökohtainen oppilashuolto

- Yksittäistä oppilasta koskevat oppilashuollon tiedot ovat salassa pidettäviä
- Tietoja ei saa antaa sivullisille ilman oppilaan tai hänen huoltajansa kirjallista suostumusta tai tiedon luovuttamiseen oikeuttavaa lain säännöstä
- Sivullisella tarkoitetaan henkilöä, joka ei osallistu a.o. oppilaan yksilökohtaisen oppilashuollon tarpeen selvittämiseen, sen toteutukseen taikka niihin liittyviin tehtäviin
- Konsultointi mahdollista

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

- Yksittäisen oppilaan tukea koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä
- Tietoja ei saa antaa sivullisille ilman huoltajan suostumusta tai tiedon luovuttamiseen oikeuttavaa lain säännöstä
- Sivullisen käsitettä ei ole määritelty laissa
- Mahdollisuus konsultointiin muiden opettajien ja niiden asiantuntijoiden kanssa, joiden työtehtäviin oppimisen ja koulunkäynnin tuen suunnittelu tai antaminen kuuluu.

Oppilashuollon suhde pedagogiseen tukeen/ Matti Lahtinen

Yksilökohtainen oppilashuolto

- Oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuksien estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen ja oppilashuollosta vastaaville viranomaisille tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi.
- Oppilashuollon tehtäviä hoitavalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen liittyvästä uhasta.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

- Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksesta vastaavalle viranomaiselle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot.
- Perusopetuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen liittyvästä uhasta.

Oppilashuollon suhde pedagogiseen tukeen/ Matti Lahtinen

Yksilökohtainen oppilashuolto

- Jos oppilas siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen, oppilashuollon jatkuvuudenkanalta tarpeellisten salassa pidettävien tietojen siirtoon tarvitaan oppilaan tai hänen huoltajansa suostumus.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

- Jos alle 18-vuotias oppilas siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän perusopetuslain, lukiolain tai ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisesti järjestettyyn opetukseen, koulutukseen tai toimintaan, aikaisemman opetuksen järjestäjän tulee salassapidon estämättä viipymättä toimittaa oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uudelle koulutuksen järjestäjälle pyynnöstä.

Linkkilista

- Pajamäki T, Okker A-M (2018), ”Pitäis jaksaa, uskaltaa luottaa ja odottaa” -nuorten kokemuksia palveluista. Kirjassa: Gissler M, Kekkonen M, Känkänen P (toim.), **Nuoret palveluiden pauloissa -Nuorten elinolot vuosikirja 2018**. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Teema 30/2018, Helsinki. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-200-0>
- <https://vanhempainliitto.fi/wp-content/uploads/2018/10/Vanhempien-Barometri2018.pdf> Vanhempien osallisuus
- <https://docplayer.fi/12993978-Vanhemmat-lasten-osallisuuden-edistajina-kotona-koulussa-ja-kunnassa-suunnittelija-kt-sari-manninen-suomen-vanhempainliitto-ry-valosa-hanke.html>
- <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tutkimustuloksia>
- <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/opiskeluhoolto>
- <http://www.julkari.fi/handle/10024/137983> **Kohtaaminen keskiössä : Lapsi- ja nuorilähtöisyys opiskeluhoollon palveluissa, 2019**
- <http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201811103016.pdf> Lesonen Eveliina : Psykologina opiskeluhoollissa: monialaiset yhteistyötilanteet psykologin kokemana
- https://www.oph.fi/ajankohtaista/verkkouutiset/101/0/oppilashuolto_ ja_kolmiportainen_tuki
- <http://www.julkari.fi/handle/10024/136782>
- <https://verkkokoulut.thl.fi/documents/401561/412953/Luo+luottamusta+opas.pdf/cc22de1c-950d-70e8-933d-38f79ef4eca1>

Kiitos osallistumisesta ja pidetään yhteyttä!

- Johanna Pulkkinen,
apulaisrehtori
- johanna.pulkkinen@valteri.fi
- Anu Holappa, oppilastuen
päällikkö
- anu.holappa@valteri.fi

VALTERI